

DECIZIE

06 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu, Nicolae Craiu

Victor Burduh, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Biroul vamal Sud,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Firmei de producere și comerț „Valah” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului vamal Cahul, intervenienți accesorii Societatea cu răspundere limitată „Megatrans International”, Societatea cu răspundere limitată „Romis Trans”, Societate cu răspundere limitată „Cristranscom” și Societatea cu răspundere limitată „Ist-Logistic” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 25 ianuarie 2018, prin care a fost respins apelul declarat de către Biroul vamal Sud și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Cahul din 19 august 2016,

c o n s t a t ă:

La 25 februarie 2016, FPC „Valah” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului vamal Cahul cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 19 ianuarie 2016, a fost informată de către Biroul vamal Cahul despre emiterea deciziei de regularizare nr.01 din 04 ianuarie 2016 cu privire la apariția obligației vamale, în temeiul procesului-verbal de reverificare nr. 3/5/15 din 17 decembrie 2015, ca urmare a efectuării reverificării declarațiilor vamale.

A menționat că, conform deciziei enunțate, i-au fost calculate spre încasare drepturile de export în sumă de 1443188,61 de lei pentru operațiunile de vămuire a mărfurilor exportate de către SRL „Ist-Logistic”, inclusiv plata de bază - 976281,75 de lei și penalitatea - 466906,86 de lei.

Consideră decizia de regularizare nr. 01 din 04 ianuarie 2016, emisă de către Biroul vamal Cahul ca ilegală și neîntemeiată.

A susținut că, declarațiile vamale nr. 2514I2850 din 15 iulie 2011, nr.2514I2972 din 21 iulie 2011, nr. 2514I2974 din 21 iulie 2011, nr. 2514I2979 din 21 iulie 2011, nr. 2514I2980 din 21 iulie 2011 indicate în decizia de regularizare

nr.01 din 04 ianuarie 2016 au fost perfectate în perioada anului 2011 pentru SRL „Ist-Logistic” prin intermediul brokerului vamal SRL „Valah” în regim vamal de export.

A afirmat că, conform p. 5.3.1. și 5.3.2. din contractul de prestări servicii nr.4437 din 08 noiembrie 2010, SRL „Ist-Logistic” este obligată să prezinte documentele necesare vămuirii și să asigure ca marfa să fie însoțită de documentele autentice și veridice privitor la denumirea, valoarea în vamă, cantitatea, originea mărfurilor și unităților de transport.

A relevat că, conform declarațiilor vamale de export, au fost percepute drepturile de export, conform art. 123 din Codul vamal, achitate nemijlocit de către declarant, SRL „Ist-Logistic”, care a exportat mărfurile de pe teritoriul Republicii Moldova, cărora a fost acordat liberul de vamă la export, în speță, mărfurile au fost scoase de pe teritoriul vamal în aceeași stare, în care acestea se aflau la data înregistrării declarației vamale de export.

A mai relevat că, în cazul dat, SRL „Valah” a respectat prevederile legale, cu asigurarea tranzitării mărfurilor pînă la biroul de destinație (post vamal Tudora-Starokazacie), fără cauzarea cărorva prejudicii statului.

A indicat că, la momentul perfectării declarației vamale de export, anul 2011 și pînă în prezent, n-au fost depistate careva încălcări prevăzute de art. 231 alin. (6) și 232 din Codul vamal, dat fiind faptul că, în acțiunile brokerului vamal n-au fost găsite elemente constitutive ale contravenției și prin urmare, nu pot fi înaintate careva pretenții sub forma obligațiilor de plată față de FPC „Valah” SRL, care în acest caz nu este responsabil de diminuare de sume spre plată sau alte încălcări.

A declarat că, responsabil de tranzitul mărfurilor este titularului operațiunii de tranzit, care este persoana în numele căreia s-a întocmit declarația vamală (declarantul) sau persoana căreia i-au fost transferate, în privința declarației vamale, drepturile și obligațiile persoanei menționate anterior (declarantului).

A menționat că, mărfurile, care au fost încărcate și expediate de la postul vamal „Vulcănești intern (inel. ZAL „Valcanes”) (2514)” și la ieșire de pe teritoriul Republicii Moldova la postul vamal Tudora-Starokazacie, au fost verificate de către inspectorii ambelor posturi vamale, careva suspiecții asupra mărfurilor transportate n-au apărut, ultimele fiind intacte și sigilate.

A susținut că, în partea „concluzii” a procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 3/5/15 din 17 decembrie 2015 organul de control a menționat că, la finalizarea reverificării, conform declarației nr. 3/3/15 din 16 decembrie 2015, au fost restituite toate actele și documentele puse la dispoziție organului vamal. Procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale a fost întocmit în 2 exemplare, dintre care un exemplar, înregistrat sub nr. 3/5/15 din 17 decembrie 2015, a fost lăsat unității verificate.

A afirmat că, inspectorii Biroului vamal Cahul nu s-au prezentat în cadrul FPC „Valah” SRL pentru efectuarea reverificării declarațiilor vamale, n-au efectuat reverificarea documentelor, nu au solicitat de la companie prezentarea acestora și nici nu le-au ridicat.

A relevat că, ridicarea acestora nici nu putea fi executată pe motiv că, în anul 2012, de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal au fost ridicate toate

declarațiile perfectate și facturile fiscale în cadrul dosarului penal intentat în privința SRL „Ist-Logistic”.

Consideră acțiunile întreprinse de către Biroul vamal Cahul intenționate, nefondate și ilegale, iar concluziile eronate.

Solicită anularea deciziei de regularizare nr. 01 din 04 ianuarie 2016, emisă de către Biroul vamal Cahul.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 25 aprilie 2016 au fost atrase în proces SRL „Megatrans International”, SRL „Romis Trans” și SRL „Cristranscom” în calitate de intervenienți accesorii.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 25 aprilie 2016 a fost atrasă în proces SRL „Ist-Logistic” în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 19 august 2016 a fost admisă acțiunea și a fost anulată decizia de regularizare nr. 01 din 04 ianuarie 2016, emisă de către Biroul vamal Cahul.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 25 ianuarie 2018 a fost respins apelul declarat de către Biroul vamal Sud și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 12 martie 2018, în termenul prevăzut de lege, Biroul vamal Sud a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului indică faptul că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și ilegale, bazate pe o apreciere incompletă, subiectivă și unilaterală a probelor și pe interpretarea eronată a normelor de drept material.

Consideră că, atât instanța de apel, cât și prima instanță eronat au ajuns la concluzia că, titularul operațiunii de tranzit este ÎCS „Ist-Logistic” SRL în interesele căruia SRL „Valah” a întocmit actele pentru exportul și tranzitul mărfurilor, contrar art. 42 alin. (1) și 48 alin. (1) din Codul vamal, pct. 92 din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 și ordinului Serviciului Vamal nr. 346 din 24 decembrie 2009 referitor la aprobarea Normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu.

Menționează că, nu este de acord cu concluzia instanțelor de judecată referitor la faptul că, organul vamal nu a prezentat actele ce au stat la baza reverificării declarațiilor vamale și emiterii deciziei de regularizare. Or, la materialele dosarului a fost anexat materialul de control cu toate înscrisurile, care au stat la baza recalculării obligației vamale, fiind anexată lista materialelor auditului (reverificării), inclusiv declarațiile vamale înregistrate cu toate documentele atașate la acestea, ce au stat la baza recalculării drepturilor de import ridicate de la SRL „Ist-Logistic”, agentul economic în numele căruia au fost depuse declarațiile vamale de către SRL „Valah”, contractele de vânzare-cumpărare, scrisorile parvenite de la Secția asistență administrativă a Serviciului Vamal, prin care sunt remise răspunsurile la solicitările biroului vamal de la autoritățile vamale ale Ucrainei, procesul-verbal de reverificare întocmit și decizia de regularizare contestată, etc.

Susține că, prin actul de ridicare și restituire nr. 3/3/1/15 din 16 decembrie 2015 se confirmă faptul ridicării și restituirii actelor supuse reverificării de către organul vamal, care a fost semnat de reprezentantul agentului economic și persoana responsabilă din echipa de control, fapt certificat și prin semnătura și ștampila personală.

Afirmă că, instanța de apel nu a reținut și cele invocate de organul vamal în cadrul examinării cauzei cu referire la faptul că toate operațiunile de import/export/tranzit efectuate în baza declarațiilor vamale depuse în ordinea stabilită de ordinul Serviciului Vamal nr. 346-0 din 24 decembrie 2009 și ordinul Serviciului Vamal nr. 480-o din 18 decembrie 2006 „Cu privire la metodologia de prelucrare a declarațiilor vamale”, conform căreia intimata, în calitate de utilizator al SI, prestează servicii de brokeraj cu autorizarea SV în materie de utilizare a procedurii informatice de declarare a mărfurilor, sunt înregistrate la momentul vămuirii în baza de date unică pe întreg teritoriul vamal al Republicii Moldova conform evidenței SI „Asycuda World”, gestionat de Serviciul Vamal, biroul vamal avînd acces liber la toate declarațiile vamale înregistrate/validate/anulate, etc. și documentele atașate la acestea, care, de fapt, sunt anexate la dosar.

Consideră că, instanțele de judecată nu au ținut cont și de prevederile art.48 alin.(2) din Codul vamal și ale pct. 99 și 100 din Regulamentul enunțat.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 23 mai 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, în perioada 09 martie 2015-30 noiembrie 2015, Biroul vamal Cahul a efectuat controlul ulterior planificat prin reverificare a declarațiilor vamale perfectate în perioada anilor 2011-2012 de către SRL „Valah” în numele SRL „Ist-Logistic”.

În urma efectuării controlului enunțat și în baza informației suplimentare parvenite din partea Autorității Vamale din Ucraina în adresa Biroului vamal Cahul prin scrisoarea SV nr. 28/27-13082 din 29 octombrie, s-a constatat cu certitudine că, la sosire în Postul vamal Starokazace-Tudora, mărfurile din declarațiile vamale nr.251412980 din 21 iulie 2011, cu mijlocul de transport n.d.i. ANAC 442/ANAS 263, nr. 51412979 din 21 iulie 2011, cu mijlocul de transport n.d.i. ANAC 422/ANAS 441, nr. 251412974 din 21 iulie 2011, cu mijlocul de transport n.d.i. ANAC 441/ANAU 993, nr. 251412972 din 21 iulie 2011, cu mijlocul de transport n.d.i. CEX 052 și nr. 251412850 din 15 iulie 2011, cu mijlocul de transport n.d.i.

CMT 902/CMT 905, lipseau în mijloacele de transport enunțate.

De asemenea, s-a constatat că, mărfurile din declarațiile vamale enunțate au fost tranzitate pe teritoriul Republicii Moldova în baza declarațiilor vamale de tranzit nr. T1237 din 21 iulie 2011, T1236 din 21 iulie 2011, T1235 din 21 iulie 2011, T1234 din 21 iulie 2011; T1159 din 15 iulie 2011, fiind întocmit procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 3/5/15 din 17 decembrie 2015.

La 04 ianuarie 2016, în baza procesului-verbal enunțat, Biroul vamal Cahul a emis decizia de regularizare nr. 01, prin care prin care s-a dispus încasarea din contul FPC „Valah” SRL a drepturilor de import în valoare totală de 1443188,61 de lei, inclusiv penalitate în sumă de 466906,86 de lei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, FPC „Valah” SRL a solicitat anularea deciziei de regularizare nr. 01 din 04 ianuarie 2016, emisă de către Biroul vamal Cahul.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, anulând decizia de regularizare nr. 01 din 04 ianuarie 2016, emisă de către Biroul vamal Cahul.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Biroul vamal Sud, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanțele judecătorești este greșită.

Conform art. 42 alin. (1) din Codul vamal, tranzitul se consideră regimul vamal în care mărfurile sunt transportate pe teritoriul vamal sub supraveghere vamală de la un organ vamal la altul, fără perceperea drepturilor de import și de export și fără aplicarea măsurilor de politică economică, dacă legislația nu prevede altfel.

Conform pct. 92 din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, se plasează în regim vamal de tranzit de la un birou vamal de plecare pînă la un birou vamal de destinație:

a) mărfurile străine a căror intrare pe teritoriul Republicii Moldova este permisă potrivit măsurilor de politică economică și care urmează să traverseze acest teritoriu fără descărcare și reîncărcare pînă la un alt birou vamal de frontieră;

b) mărfurile străine a căror intrare în teritoriul vamal al Republicii Moldova este permisă potrivit măsurilor de politică economică și care urmează a fi plasate sub o anumită destinație vamală la un alt birou vamal situat pe teritoriul Republicii Moldova;

c) mărfurile vămuite la export în interiorul țării.

În cazurile prevăzute la lit. a) și b) ale prezentului punct, tranzitul, cu excepția transporturilor pe cale ferată, se efectuează cu garantarea obligației vamale care ar putea să apară dacă mărfurile nu sunt prezentate la biroul vamal de destinație sau sunt prezentate cu lipsuri. Modalitatea de garantare a obligației vamale va fi cea specifică sistemului de tranzit folosit.

Conform art. 48 alin. (1) din Codul vamal, titularul operațiunii de tranzit este responsabil de tranzitul mărfurilor. El este obligat să prezinte, în termenul stabilit, organului vamal de destinație mărfurile cu mijloacele de identificare intacte, aplicate de organul vamal de plecare.

Conform pct. 4 lit. c) și 9 din Normele metodologice privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul vamal al RM, aprobate prin ordinul Serviciului Vamal nr. 288-0 din 20 decembrie 2005, principalul obligat este persoana juridică înregistrată la organele vamale, care își exprimă voința de a efectua o operațiune de tranzit prin depunerea declarației de tranzit prevăzute în acest scop și care își asumă responsabilitatea operațiunii de tranzit.

Pentru operațiunile de tranzit, principalul obligat are următoarele obligații:

a) să depună la biroul de plecare, direct sau prin reprezentant, o declarație de tranzit însoțită de documentele necesare acordării regimului (cum ar fi: facturi sau alte documente din care să rezulte valoarea mărfurilor, specificații, documente de transport, altele);

b) să prezinte mărfurile intacte, împreună cu declarația de tranzit și documentele însoțitoare la biroul de destinație, în termenul acordat și să respecte măsurile de identificare dispuse de organele vamale, inclusiv cele legate de sigiliile aplicate;

c) să respecte dispozițiile referitoare la regimul de tranzit;

d) să achite taxele vamale și alte drepturi de import/export în cazul prevăzut la alin.(2) art.49 al Codului Vamal al Republicii Moldova;

e) să furnizeze organelor vamale, la cererea acestora și în termenele fixate, orice documente și informații în legătură cu operațiunile de tranzit.

Conform ordinului Serviciului Vamal nr. 346-0 din 24 decembrie 2009 referitor la aprobarea Normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu, în cazul regimului vamal de tranzit, principalul obligat este indicat în rubrica 50 din declarația vamală de tranzit.

Din materialele dosarului rezultă că, în declarațiile vamale de tranzit nr. T1237 din 21 iulie 2011, T1236 din 21 iulie 2011, T1235 din 21 iulie 2011, T1234 din 21 iulie 2011 și T1159 din 15 iulie 2011, în rubrica 50, principalul obligat este FPC „Valah” SRL.

Art. 48 alin. (2) din Codul vamal, dacă mărfurile sunt puse în liberă circulație fără permisiunea organului vamal, dacă sunt pierdute sau nu sunt prezentate organului vamal de destinație ori dacă sunt prezentate cu lipsuri sau substituiți, titularul operațiunii de tranzit este obligat să plătească drepturile de import, cu excepția cazului distrugerii sau pierderii mărfurilor din cauză de forță majoră.

Conform pct. 99 și 100 din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, declarația vamală de tranzit vamal constituie titlu executoriu pentru plata drepturilor de import, în cazul în care titularul de tranzit nu prezintă mărfurile la biroul vamal de destinație în termenul stabilit sau le prezintă cu lipsuri. Mărfurile aflate în regim de tranzit vamal care, din cauze fortuite, se valorifică pe teritoriul Republicii Moldova sunt supuse plății drepturilor de import.

Raportând normele de drept enunțate la circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, decizia de regularizare nr. 01 din 04 ianuarie 2016, emisă de către Biroul vamal Cahul, este legală și nu sunt temeiuri pentru anularea acesteia și, prin urmare, consideră necesar de a respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care acțiunea FPC „Valah” SRL împotriva Biroului vamal Cahul, intervenienți accesorii Societatea cu răspundere limitată „Megatrans International”, Societatea cu răspundere limitată „Romis Trans”, Societate cu răspundere limitată „Cistranscom” și Societatea cu răspundere limitată „Ist-Logistic” cu privire la contestarea actului administrativ de respins ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Biroul vamal Sud.

Se casează integral decizia Curții de Apel Cahul din 25 ianuarie 2018 și hotărârea Judecătorei Cahul din 19 august 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Firmei de producere și comerț „Valah” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului vamal Cahul, intervenienți accesorii Societatea cu răspundere limitată „Megatrans International”, Societatea cu răspundere limitată „Romis Trans”, Societate cu răspundere limitată „Cistranscom” și Societatea cu răspundere limitată „Ist-Logistic” cu privire la contestarea actului administrativ și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se respinge acțiunea Firmei de producere și comerț „Valah” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului vamal Cahul, intervenienți accesorii Societatea cu răspundere limitată „Megatrans International”, Societatea cu răspundere limitată „Romis Trans”, Societate cu răspundere limitată „Cistranscom” și Societatea cu răspundere limitată „Ist-Logistic” cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătoria

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Mariana Pitic